Oplegnotitie ecologisch en juridisch advies
t.a.v. verzoek tot ontgrenzing deel gronden Mts Van Erk (Oudeland)

Behorend bij raadsvoorstel: **vaststelling bestemmingsplan Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard**

Datum: 28 februari 2019

Aanleiding

Veehouderij en Zuivelbedrijf van Erk heeft een bedrijf met twee vestigingen aan het Westeinde in Berkenwoude. Een deel van de gronden van dit bedrijf liggen in het NNN gebied, onder andere in het noordelijke gedeelte van deelgebied Oudeland.

Bij het ontwerpbestemmingsplan heeft de maatschap Van Erk een zienswijze ingediend. Inhoud van deze zienswijze is dat zij vinden dat in het bestemmingsplan onvoldoende rekening is gehouden met de effecten van de bestemmingswijziging op hun bedrijf. Naar aanleiding van deze zienswijze heeft de heer Van Erk ingesproken op de hoorzitting. Hij vertelde daar dat zij meerdere percelen binnen het NNN hebben liggen en dat bij verlies van deze gronden het bedrijf zal moeten afschalen, omdat zij dan onvoldoende gronden hebben voor de mestplaatsing die zij nodig hebben.

Om voor de gemeenteraad tot een goede afweging te komen, zijn de effecten van een mogelijke ontgrenzing van percelen ecologisch getoetst door een externe partij (buiten het programmabureau). Daarnaast is een juridische toetsing van een externe partij geweest van enkele (andere) gevallen. De uitkomsten daarvan zijn te vinden in het juridische advies van Pels Rijcken.

Specifiek is advies gevraag over de ontgrenzing van het perceel van de familie Baas-Blanken, met als optie om ook meerdere percelen in deze hoek te ontgrenzen.

Deze oplegnotitie geeft een samenvatting van de conclusies van deze adviezen. De adviezen zelf zijn toegezonden.

Ecologisch advies

In het ecologisch advies is gekeken naar het voorstel van Maatschap Van Erk (zie figuur 1), namelijk:

1. Het ontgrenzen van het NNN van percelen tussen de Veenwetering en de Oudelandseweg, waardoor de breedte van de verbinding hier wordt terug gebracht tot één of twee percelen (circa 30 tot 70 meter);
2. Het uitdeuken in agrarisch gebied (provinciaal grondeigendom) tussen de Veenwetering en de Tiendweg Oost;
3. Het verzwaren tot faunaknooppunt van de natuurinrichting in de delen ten noorden en ten zuiden van de beoogde indeuk locatie.

Figuur 1, overzicht voorstel Van Erk

De ecologische effecten van dit voorstel zijn per punt toegelicht.

<u>Indeuken</u>
Tussen de Veenwetering en de Oudelandseweg bedraagt de breedte van de ecologische verbinding ruim 300 m. Daarmee wordt de richtlijn van 350 m benaderd. Met het indeuken wordt de breedte teruggebracht tot 26 m (indien een perceel resteert) of 65 m (indien er twee percelen resteren).

Ecologische effecten ontgrenzing:

- Kans dat water uit het natuurgebied weg lekt naar de naastgelegen onderbemaling. Hierdoor zal meer water ingelaten moeten worden en kan de gewenste waterkwaliteit niet bereikt worden binnen het NNN.
- Sommige percelen in het te ontgrenzen gebied hebben een hoge natuurpotentie (voor nat schaalland) of hebben al een bestaande functie als goed weidevogelgebied.
- Doordat er maar een beperkte verbinding over blijft, ter hoogte van de indeuking, is het hier niet mogelijk de gewenste variatie aan te brengen in natuurtypen en deze op de juiste manier te plaatsen in de verbinding;
- Met het voorstel ontstaat er in het gebied tussen de Veenwetering en de Oudelandseweg een sterk versnipperd watersysteem. Dit komt de beheerbaarheid maar zeker ook de waterkwaliteit (doelstelling inrichting) binnen het NNN niet ten goede.
- Door de geringe breedte is de verbinding hier extra gevoelig voor verstoring

Natuurlijk wil dit niet zeggen dat er via deze smallere verbinding geen uitwisseling of migratie van doelsoorten plaatsvindt, maar de kans hierop is aanzienlijk kleiner. Een robuuste verbinding is juist bedoeld om moeilijk migrerende soorten optimaal te faciliteren, de uitwisselingskans te optimaliseren en de kans op uitsterven op een locatie als gevolg van een calamiteit minimaliseert.

Omdat aan de Oudelandseweg enkele huiskavels liggen waardoor de verbinding hier in functionaliteit sowieso al versmalt, hetgeen de uitwisseling en migratie beperkt, dient deze juist hier zo breed mogelijk te zijn en voorzien van de juiste inrichting.

Afhankelijk van hoe het indeuken plaats zou vinden, raakt dit mogelijk ook aan de huidige eigendommen van het Zuid-Hollands Landschap. Het is niet duidelijk hoe deze organisatie tegenover het voorstel staat. Het ligt echter niet voor de hand om eigendom van een TBO buiten het NNN te brengen.

Uitdeuken
Het voorstel om tussen de Veenwetering en de Tiendweg-oost enkele percelen uit te deuken en hier het NNN te verbreden (tot > 350 m) heeft ecologisch geen toegevoegde waarde omdat de feitelijke verbinding conform het inrichtingsplan hier voorziet in een voldoende gevarieerd aanbod van de juiste natuurtypen die op de juiste wijze in het landschap zijn ‘gerangschikt’.

Verzwaren tot faunaknooppunt
In het verzwaren tot faunaknooppunt van de natuurinrichting in de delen ten noorden en ten zuiden van de beoogde indeuklocatie is met het inrichtingsplan al voorzien. Het voorstel van Van Erk voegt hier dus niets aan toe.

Conclusie ecologisch effect voorstel Van Erk
Het voorstel van Van Erk doet sterk afbreuk aan de natuuropgave in het kader van de ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland in de Krimpenerwaard. De uitgangspunten om een robuuste ecologische structuur en ecologische verbinding te realiseren, een bijpassend robuust en ecologisch duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water te realiseren en bodemdaling tegen te gaan worden in het gebied tussen Veenwetering en de Oudelandseweg niet gehaald. Hierdoor wordt sterk ingeboet op de functionaliteit van de hele NNN in het deelgebied Oudeland als leefgebied van de doelsoorten en karakteristieke veenweidenatuur en als schakel tussen De Nesse en Berkenwoudse Driehoek enerzijds en het Loetbos en De Hoek anderzijds.

Juridisch advies

Door het advocatenkantoor Pels Rijcken is een juridisch advies gegeven op enkele voorgestelde amendementen. Een deel van dat advies is ook op het voorstel van het Maatschap Van Erk van toepassing. Hieronder zijn deze specifiek benoemd.

Ontgrenzingen
Waar het om gaat bij de beslissing of delen van het gebied ontgrensd kunnen worden, is dat dit inhoudelijk (op aspecten van ecologie, watersysteem, landschap etc.) nog steeds is te onderbouwen . Dat is dus heel feitelijk. Kan het deelgebied zijn functie binnen het NNN nog vervullen zonder deze percelen?

Begrenzing
Als er nieuwe gronden worden begrensd, die buiten het plangebied van het bestemmingsplan Natuurgebieden liggen, betekent dit dat een nieuwe (planologische) procedure noodzakelijk is.